

کیفیت نزول و حقیقت قرآن

پیش از این گفتیم که ملائکه خدام ائمه علیهم السلام هستند، و پیوسته آنچه را که در ملک انجام میشود را به عرض امام عصر عج رسانده و هر کاری را به اذن ایشان انجام میدهند.

و این نه به این معنی است که ائمه در علم یا قدرت محتاج به ملائکه میباشند، بلکه وجود ایشان بخاطر احتیاج مخلوقات است که نیازمند حفظ ملائکه میباشند. لذا ملائکه را وسیله ای قرار داده اند تا هر کدام موکل بر شیئی باشد و آن را حفظ نماید، و این خدمت ملائکه است برای ایشان، بجهت احتیاج خلق.

اما نزول ملائکه به امام (در آیه تنزل الملائکه و الروح فیها باذن ربهم من کل امر سلام) نیز از جانب مقام باطن ائمه است به ظاهر ایشان. بجهت اینکه پرورش دهنده جمیع ملک این بزرگوارانند، چنانکه در معنی اشرقت الارض بنور ربها در زیارتشان میخوانیم و اشرقت الارض بنورکم یا حدیث معروف امام صادق ع که رب الارض امام الارض.

پس ملائکه به اذن مقام باطن حضرت قائم عج نزول میکنند (باذن ربهم) به مرتبه ظاهر و پایینتر ایشان و همه امورات عالم را پایین می آورند.

و همچنین نزول قرآن نیز که میخوانیم (انا انزلناه فی لیلۃ القدر) همینطور بود، که از مقام باطن پیامبر (ص) به جسم ظاهری ایشان به وسیله جبرئیل حفظ، حمل و نازل شد.

اما دلیل دیگری که میگوییم وحی (قرآن) از باطن پیامبر آمده، این است که به اجماع شیعه و سنی،

پیغمبر (ص) اول و اشرف ما خلق الله است و بنا بر این قول، باید هر فیضی که از خدا نازل می‌شود اول به پیغمبر برسد، و وحی خداوند نیز فیضی از جانب اوست که اول باید به پیامبر (ص) برسد.

اما حقیقت قرآن در یک معنی، امیر المؤمنین علیه السلام است که در عالم حروف به این حروف و کلمات مرکب و ظاهر شده و همچنین در هر یک از عوالم هزار هزار گانه، بطور آن عالم جلوه میکند. همانطور که فرموده اند در روز قیامت، حضرت امیر بر منبر وسیله برمی آید و خداوند به مردم می‌فرماید **هذا کتابنا ینطق علیکم بالحق** این است کتاب ما که بر شما برآستی و درستی سخن می‌گوید.

و به معنی دیگر قرآن همان عالم کبیر بوده و هزار هزار عالم همه همان قرآن است که هر یک به شکلی که هستند جلوه کرده اند. و از این جهت در شأن قرآن وارد شده که: **تبیانا لکل شیء** و می‌فرماید **لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین** هیچ تر و خشکی نیست مگر آنکه در کتاب مبین هست. و در معنی تر و خشک مرحوم کرمانی اع می‌فرماید:

علم غیب، تر است و علم شهاده خشک است، عالم ماده تر است و عالم صورت خشک است. عالم امر تر است عالم خلق خشک است. عالم حقایق تر است عالم ظواهر خشک است. و هیچ تری و هیچ خشکی نیست مگر آنکه در کتاب هست.

اما این قرآن در هر عالمی، کامل و شریف ترین صورت ممکن را برای خود گرفته و ظاهر میشود، که در عالم حروف نیز به همین آیات و سوری که می‌بینیم و میخوانیم ظاهر شده. همانطور که علی ع نیز در این عالم جسم به شکل انسانی کامل ظاهر شد در حالی که میدانیم تمام عالم از نور خود اوست.

اما جمع معانی مذکور این است که قرآن خود پیامبر است، خود ائمه است علیهم السلام و عقل و علم ذاتی ایشان است، چرا که اگر بخواهیم افتراقی ما بین ایشان و قرآن قائل باشیم، یا باید قرآن را بالاتر و پیشتر از پیامبر (ص) بدانیم یا اینکه در رتبه او بدانیم یا پایتتر از او.

اگر بالاتر یا در رتبه او بدانیم که اول ما خلق الله بودن و اشرف مخلوقات بودن حضرت محمد (ص) را زیر سوال برده ایم که خلاف ضرورت اسلام است و در زیارت جامعه نیز میخوانیم **لایسبکه سابق و لایفوقه فائق و لایلحقه لاحق و لایطمع فی ادراکه طامع.**

و اگر پایتتر و بعد از او بدانیم، لازم می‌آید که خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله را اول جاهل و نادان آفریده باشد، و مدتها نه توحیدی بداند نه طاعت و عبادتی و نه علمی. تا اینکه بعد از مدتها در رتبه پست تر، خدا کلامی آفریده باشد و به آن او را تعلیم دهد. حاشا و کلا. پیغمبر در همان آنی که خلق شد، در همان درجه ای که آفریده شد، ذاتی علامه و دانا خلق شد، ذاتی قادر بر مایشاء خلق شد و هیچکس بر او پیشی نگرفته بود، پس خود او کلام خدا و کتاب خدا است. چنانکه امام باقر علیه السلام به جابر فرمود **اما المعانی، فنحن معانیه و نحن جنبه و یده و لسانه و امره و حکمه و علمه و حقه.** پس این بزرگواران خود امر خدایند و خود نهی خدایند و خود ایشان کلام خدایند و خود ایشان علم خدایند و قرآن خود ایشانند.

و به این خاطر است که این قرآن مسطور نیز جز بر حضرت خاتم (ص) بر پیامبر دیگری نمیتوانست

نازل شود، چرا که قابلیت دریافت آن را نداشتند و این که خداوند میفرماید کسی مانند آن را نمیتواند بیاورد، کاشف از این است که مثل پیغمبر (ص) کسی نیست که ظهور علم او چنین باشد. شرح بیشتری از این کلام را در مطلب [اعجاز قرآن و چگونگی تحدی آن](#) بیان کرده ام.

حال با این معرفت به قرآن نظر کنیم و احترام آن را بیش از پیش داشته باشیم. التماس دعا